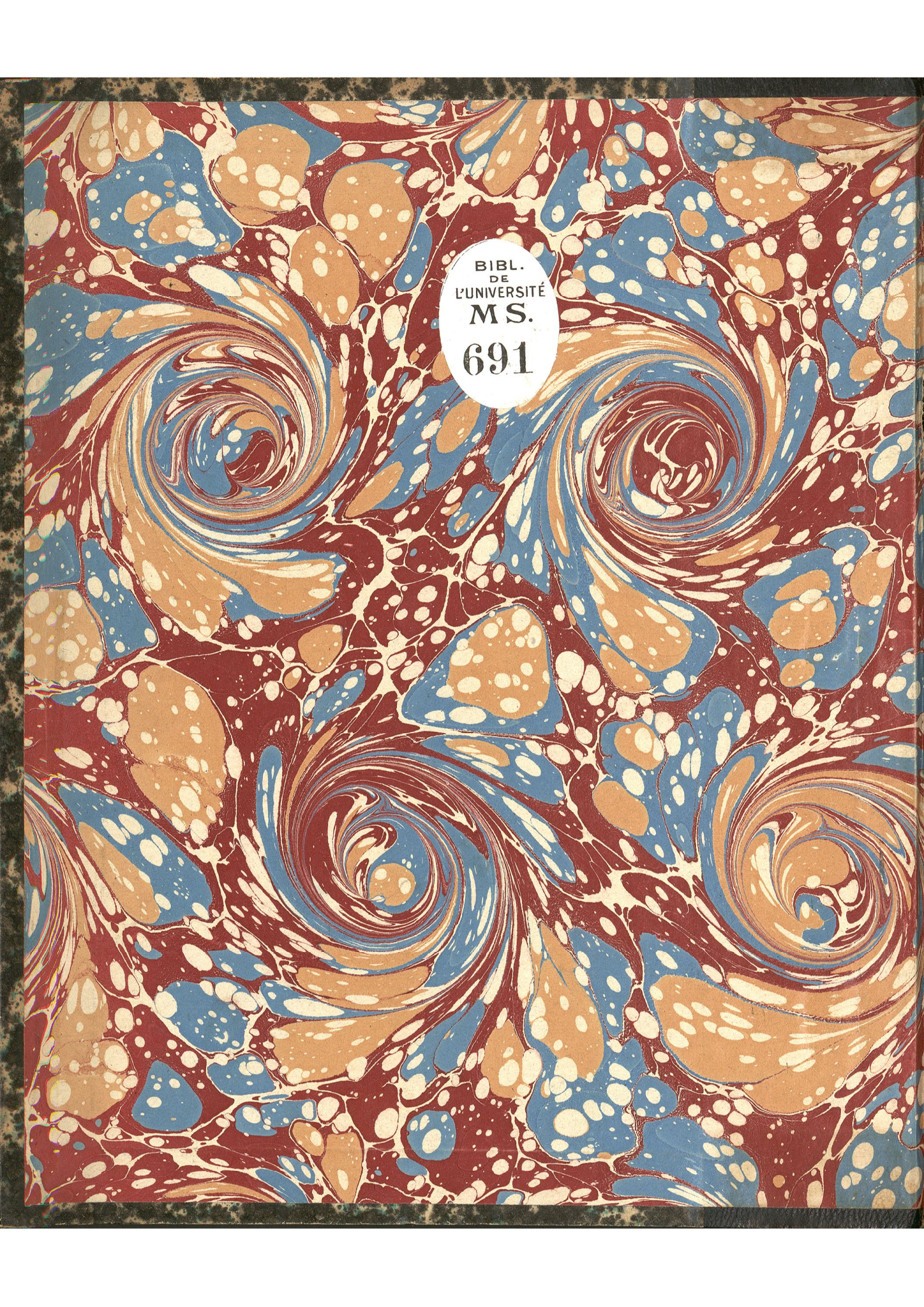


BIBLIOTHEQUE DE L'UNIVERSITE

FACULTÉ
DE
THÉOLOGIE
DE PARIS
THÈSES

BIBL.
DE
L'UNIVERSITÉ
M.S.
691

The image shows the front cover of a book. The cover is decorated with a traditional marbled paper pattern. This pattern consists of large, swirling, cell-like shapes in shades of deep red, blue, and ochre, all set against a cream-colored background. The swirls are intricate and organic, typical of hand-marbled paper. In the center of the cover, there is a small, white, oval-shaped label. This label contains black text that identifies the book's location in a library collection.

BIBL.
DE
L'UNIVERSITÉ
MS.

691



Volume de 318 feuillets
(moins 33, 143, 220, 228, 239, 272, 301, 302)

20 juil. 1912.

De Divina ac Supernaturalis Revelationis
necessitate.
ad incredulos.

Philippus de Buccalamaci

101

101

Handwritten text, possibly a title or header, mostly illegible due to fading.

Handwritten text, possibly a date or reference, mostly illegible due to fading.

Handwritten text, possibly a signature or footer, mostly illegible due to fading.

De Divina ac Supernaturalis
Revelationis necessitate.

ad. incredulos.

I.

" Duplici veritate divinarum intelligibilium
" existente, una ad quam rationis inquisitio
" pertingere potest, altera quæ omne
" ingenium humane rationis excedit,
" utraque homini credenda (Divina revelatione)

1. Thom. cont. gent.
l. I. c. IV. et 2^a 2^a

q. 2. art. 4.

" proponitur. " Cum autem nobis res sit
adversus incredulos qui veritates omnium
supernaturalium omnino renuntiant, finemque
(assignatum homini non nisi naturalem continentem,
rejectis omnibus argumentis quæ ex
ipsa revelatione divina, scilicet ex peccato
originali, ex ^{attenuatione} ~~immunitate~~ facultatum
naturalium, ex necessitate divine revelationis
ad fines supernaturales obtinendos adduci
possent, necessitatem revelationis divine in
omni ordine mere naturali vindicabimus.
Quod si necessariam esse revelationem
probaverimus ut homo finem suum
naturalem omnimode attingere possit,
a fortiori hanc revelationem necessariam esse
ad finem aliquem obtinendum supernaturalem
(si quis hinc) compertum erit.

Ne videamur autem humana rationi legitimam
sua pira negare, rationis potestatem
absolute seu logice spectatam stabilire ac
tueri conabimur.

Potest ergo humana ratio, objective seu
absolute, ut diximus, spectata, absque
omni historico seu subjectivo examine,
cognoscere 1.^o Principia necessaria quibus
ut ita dicam ratio ipsa constat; principia
scilicet entitatis, necessarii et contingentia,
eterni et temporalis, absoluti et relativi,
universi et particularis, perfecti et imperfecti,
finiti et infiniti, cause et effectus etc. quae
omnia principia in omnibus animis inesse
necesse est qui negare possit, quamvis
^{aliquid} ~~plurimum~~ in posse et in fieri potius sibi
suam in actu.

2.^o Naturali et intuitiva principiorum
illorum evolutione, prout in animarum ~~animarum~~ ^{animarum} agiti-
onem assurgunt illa veritates quae de Deo
existente, uno, infinito, personali, libero,
boni uniusque remuneratore versantur. unde
statim sele comprehendere potest humana ratio
ad cultus obsequij divini necessitatem.

3.^o Potest ergo humana ratio, absolute
spectata, solis suis viribus, ad aliquam
naturalem religionem pervenire, in qua
prima et essentialia inveniat principia quibus

102

animum ad veritatis leges, mores autem
ad justitiæ normam informare possit.

hic docuit et docet doctor anglicus,
aliique innumeri.

III. Quæ si ita sint de rationis potestate
absolutæ et objectivæ spectatæ, aliter tamen
se habent omnimodè si rationem humanam
non jam in abstracto, sed in concreto et
historicè spectemus. novam ergo questionem
hic instaurabimus: num scilicet ratio
humana, solis suis viribus sibi ipsi
sufficiat, ut perfectionem finium suorum
naturalium obtineat.

attendant ^{lector} sedulo hæc verba quæ
adduximus: finium naturalium,
ipsorumque perfectionem. quos ergo
fines? quam perfectionem intelligimus?

cum homo ex intelligentiæ et liberæ
voluntate constet, jam apparet naturalis
veritatis cognitionem liberamque justitiæ
observationem fines hominis intelligentis
ac volentis esse. sed ut illi fines
dignè obtineantur, necesse est ut non ex
parte, non incertè, non obscurè cognoscatur
veritas; ut non ex parte, non obscurè,
non incertè servetur justitiæ. Hanc
autem finium naturalium perfectionem
exprimere fuit est nisi necessariam
propterea aliquam religionem quæ ita sit

vera, sancta, una, immutabilis,
universa, Deo et homine digna, ut sit
nobis ad omne bonum cognoscendum et
faciendum lumen indeficiens, norma certa,
et indubia auctoritas.

IV. Variamus nunc ad rationem humanam
non jam absolute et in abstracto, sed in
concreto et historice spectatam, videamusque
si hanc perfectam sanctamque religionem,
^{propriis suis viribus}
~~in se~~, inter homines instituerit
atque hic tria asserimus:

1.^o Etenim ut diximus religionem sola
humana ratio humana instituire non
potuit a principio.

2.^o Etenim ut diximus religionem sola humana
ratio instituire non potuit, deficientibus propriis
suis viribus.

3.^o Etenim ut diximus religionem sola humana
ratio historice spectata non instituit.

V. 1.^o ^{instituit} ~~non potuit~~ sola ratio humana
veram religionem ~~in se~~ a principio.

Nam in hac hypothesis aliquid daretur tempus
in quo vera religionis lumen homini
nonnumquam illuisset. Quoniam ergo homines
vera religionis lumine destituti fuisset
conditio, nisi absurdum illud syllogismo
ferretur, id est natura pure, ut dicitur,

103
commutatum, ex quo paulatim homo
propterea in virum suum evolutione
emississet? Quod primum hypothesis non
vixit absurdi recte rationi prout Divina
perfectio contradicit:

recte rationi, cum status ille feritatis
quem in quibusdam adhuc populis videmus
vires intelligentie et voluntatis degeneres,
non autem nascentes accuset;

divine perfectioni, cum sit omnino Dei
sapientia et omnipotentia indignum hominem
in tam deformi turpique status
constituisse.

VI. 2^o non potuit sola ratio humana,
deficientibus propriis viis viribus, veram
constituere religionem.

nam tante sunt errorum cause quibus
hominis animus circumdatus, tante sunt
ignorantia, tante concupiscentie quae
in corde hominum adversus veritatem communem
versantur, ut non jam possit humana ratio
propriis tradita viribus, ad sanam illam
sanctamque religionis formam confugere
ex qua salus illi et beatitudo comparentur.

hanc moralem humane rationis impotentiam
luctuosa nimis experientia docet, quam
ipse fatetur Culling his verbis:

(v. Encycl. digest. lib. III. c. 1.)

Note
11

VII. 3^o veram Religionem sola ratio humana
per seculis labentibus historice spectata non instituit.

Hinc venit ineluctabile illud argumentum
quod ex antiquis religionibus, nec unum et
e philosophorum placitis deducitur, quod per
in duas Propositiones sic dividemus.

VIII

Propositio I. In eo quod nullus
populus divina revelatione destitutus, dignum
Deo cultum exhibuerit, atque in absurdos
contra sanctae ethices principia errores
delapsus non fuerit, ~~non~~ inferitur Divina
ac supernaturalis revelationis necessitas.

/ innovatus

Primo quidem gentes divina revelatione
destitutas plures coluisse Deos compertum est.
hi autem, quod nequidem aggredi poterimus,
luctuosam illam superstitionum historiam
trahere volumus, quanta de astrolatria
orientalium populorum, de doctrina deorum
principiorum quae diu et usque ad hodiernam
diem apud Indos Persasque perseverat, de
cultu animalium ~~et~~ ^{idololatria} ~~et~~ ^{et} virgultorum
apud Aegyptios, de ~~idololatria~~ ^{idololatria} apud Graecos
Romanosque!

Quos autem fructus fabulae illae religioes
in mores populorum attulerint super modum
declarant historiae. hinc referuntur obscena
illa effigies, obscena festa, obscena sacrificia
in quibus teste Augustinus « non aves

107
" non quadrupes, una denique sanguis humanus,
" sed multo scelestus pudor humanus "
sacrificabatur. hinc referuntur templorum
illa mysteria quae spectaculorum superabant
infamiam, omneque flagitiorum populi
probebant irritamentum. quae omnia apud
originem, Iulianum, Clementem alexandrinum,
Lactantium, Augustinum, ipsosque
paganorum scriptores omnibus perspicue
legere est.

Quaecumque ergo Deum sit ratio humana,
absolute seu in abstracto spectata, factum
tamen ~~est~~ universale est et publicum,
nullum fuisse populum qui revelatione
Divina destitutus, in turpissimos contra
sana ethica principia errores, et in impissimum
Divinitatis cultum, Delapsus non fuerit.

IX.

Propositio 2^a

Præ eo quod nulla humana sapientia aut
industria populos revelatione destitutos
revocare valuerit ab universali illa defectione
~~tunc~~ circa cultum siue circa mores, ~~fuit~~
rursus inferitur Divina ac supernaturale
revelationis necessitas.

Quid valuerit feceritque contra falsarum
Religionum errores Philosophia nunc
videamus.

Certum est sapientissimos ne non
celeberrimos philosophiae doctores impares

/ universaliter,

omnino fuisse ad religio~~nam~~ rerum
humanarum instauracionem; nec unquam
ullatenus effuisse ut, relictis erroribus
et vitiis suis, ad meliores veritatis et
virtutis artes populi sese receperint.

Illos autem philosophos ad hanc
impotentiam tripliciter adductos fuisse
asserimus; ex triplici nempe ipsis
inhærente defectu: ex ~~diffusa~~ defectu
unitatis, ex defectu auctoritatis et ex
defectu sanctionis.

1.^o ex defectu unitatis. Quid enim Chaly
cum Anaximene? quid Pythagoras cum
Anaxagora? quid Anaximander cum
Parmenide? Cum autem apparuerit
Socrates, illosque immortales docuerit
discipulos quos Platoneum Aristotelenque
secula venerantur, nullatenus tamen
paceam animis concordiamque dedit.
Plato, divus ille Plato, quem amabat
et sequebatur Augustinus noster, duo
mundi principia turbator, materiamque
eternam Deo sociabat æternis. Aristoteles
dialectica legislator, de divina Providentia
dubia sensit, prius que rerum motori
denegavit libertatem. ceterum de
immortalitate animi apud ipsam nihil.

Est et tam disrepantes inter se
philosophorum opiniones, ad scepticorum

103

doctrinam animos adduxit, quos jam
ad infima eaque traxerat Epicurus;
ubiunque universale et pass. insanabile
secum duxit Romanam veniens Carneades.

2.º ex defectu auctoritatis. nullam
enim aut quasi nullam Philosophorum
fuisse auctoritatem in populos compertum est.
quare sapientis publicis populorum superstitionibus
inservire cogebantur, ac teste
Augustinus (de civ. Dei) colere quod
reprehendebant, agere quod arguebant,
quod culpabant adorare.

3.º ex defectu sanctionis. cum enim
nulla hominibus premia, nullas ac
penas proponere potuerint, quibus ad
bonum amplitudinem malumque fugiendum
traherentur, omnis eorum evanuit
obsequentia, nihilque valuerunt ad
populos, absque certa æternaque
sanctione regendos.

X. In predictis manifestum est
veram sanctamque religionem, illamque
sufficientem ad animos populorum
moresque informandos, sola rationis
vi institutam non fuisse nec a
principio neque seculis labentibus;
nec philosophiam satis valuisse ut tot
tantosque hominum errores emendaret.
nisi ergo asserere volueris humanum

genus Rectori a Deo optatus et
omnipotenti semper fuisse manifestum,
nece est ut aliquod presidium admittas
extra humanam evidenciam positum,
quod triplici virtute, ^{a nobis} super philosophi
denegata, polleat. atque talis est
supernaturalis revelatio quae admirabilem
unitatem, auctoritatem divinam, sanctionemque
efficacissimam semper et ubique pra
se tulit.

XI. Quod autem dicimus de morali
veterum philosophorum impotentia ad
hominum animos moresque illustrandos,
illud quoque de hodiernis ut dicunt
rationalibus asserimus; nostrosque
rationalistas eodem modo quo veteres
philosophi circa unitatem, auctoritatem,
et sanctionem jampridem naufragasse
semperque naufragituros affirmamus.
repositis namque et protermissis
philosophiis illis impietatibus quae
saeculo XVIII Galliam nostram, hodie
autem Germaniam propterea communi-
caverunt, consideratae tantummodo
philosophiae illae separatae (ut nos
fraternis corde, triste scilicet
amantesque dicimus), hanc philosophiam,
quavis nobiscum patrie etiamque, eo minus

106

temporibus nostris perficere censebimus,
quo maiora illis, christianis fonte,
desideria fluxerunt.

XII.

Quaecumque sit enim doctrina christi-
-anorum, quaecumque sit illius origo,
terrestis nempe & celestis, nemo est qui
negare audeat illam novas omnino
veritates tam intellectuales quam morales
ordini mundo attulisse: novas quae animis
inexistente aspirationes. Cum ergo constituti
sint rationalistae nostri quasi in medio
lucis, velint nolint, doctrinamque
suam doceant homines christiano lumine
jam illuminatos, talia semper tantaque
in mentibus invenerint desideria, quae
numquam solo rationalismi ^{fonte} ~~saturabuntur~~
saturabuntur. Aut ergo hominum
mentes novam veritatem sitientes
meliussemper esurientes potestiam ~~se~~ ^{se}
deficiente cibo ~~relinquent~~, aut
quod saepius inter nos accidit, germanam
doctrinam nostram subreptum addant christianum
velus, ita ut ex christiani, nomine
tantum et supercilio rationalistae
habeantur.

XIII.

sed hypothetice habeat rationalismus
regimen animorum; symbolum habeat;
unitatem, auctoritatem, sanctionem
habeat, prout nos de certis quibusdam

immediata et intima

veritatibus docuit quae ad finem
ultimos hominum reverterentur, plurimumque
illorum interest? quid de modo
creationis? quid de natura futurae vitae?
quid de certa illius vitae eternitate?
quid de vero Dei cultu, hominumque
utiliore, Deoque digniore? quid de
origine mali? quid praesertim de
curando salvandoque malo? quid de
remissione peccatorum? quid de
unione animarum cum Deo? quid inquam
de summis illis veritatibus? an
dubitandum? an taceendum? in utroque
casu quanta angustiae, quanta
afflictiones, quanta conscientiarum
tenebrae!

XIV.

Quid si sint aliquae veritates quasi
reservatae quae ita in huius ordinis
naturalis et supernaturalis constituta
sunt ut eas non nisi obscure,
confuse et plerumque nullatenus ratio
humana solis suis viribus attingere
possit, quid dicam de quibusdam
virtutibus quas evidentius reservatas
ex Evangelio didicimus, quorum autem
vel ipsa nomina veteres ignorabant
philosophi, nedum eas populis in
proximum ~~trans~~ adducendas tradiderint?
non potest ergo ratio humana, propriis

107

~~Et~~ vivibus, per philosophicas
victimas, hominem ad perfectionem
finium suorum ~~ducere~~ hinc intellectualium,
hinc moralium ducere.

XV. Atqui invictum inest et constant
hominibus desiderium fines suos, ipsosque
summius perfectos obtinendi: constant
quoque inest et invicta spes. quid ergo?

Omnia creata esse videmus in ordine
ad aliquem finem quem prosequuntur
et obtinent: solus autem ~~homo~~ homo,
rex terra, ^{optimus} ~~optimus~~ creatoris opus
solus ^{ad} finem suum semper ^{anhelans} ~~persequens~~
numquam obtinebit? hoc autem sapientia
et omnipotentia et bonitas Dei summe
contradicit, hoc ~~denique~~ admitti nequit
quin Dei Providentia blasphemetur.

XVI. Divina ~~hinc~~ autem ut iustificetur
Providentia, opus est aliquod divinum
datur adiutorium hominibus, quo ad
illam perfectionem finium suorum
pertrahere possint, ad quam frustra,
absque illo adiutorio, semper oculos
tollunt. opus est ut hominem insaniabili;
illi divina manu, infirmitate jacentem
manus erigat Divina, opemque illi
~~ferat~~ supernaturalem, naturam
deficiente, ferat. Deficit lux naturalis

rationis? nova datur lux per revelationem.
Deficit voluntas in atsequendo morali
bono? Datur voluntati vis nova novumque
robur. Deo sic opitulante nascetur
novus amor in immutato corde humano,
et insolitis illustrata virtutibus
renovabitur facies terra.

XVII.

Hic igitur omnibus constitutis,
necessaria esse homini divinum ac
supernaturale adiutorium ut fines
sui & naturales plene perficeretur
obtineat, pro viribus nostris, & indicamus
ergo, quod erat demonstrandum,
necessaria est divina revelatio.

Quam veritatem mirifice tunc
præclara hæc verba angelici doctoris,
quæ nobis disserendi finis erunt:

- " ad ea etiam quæ de Deo ratione
- " humana investigari possunt, necessarium
- " fuit hominem instrui revelatione
- " divina: quia veritas de Deo per
- " rationem investigata, paucis, et per
- " longum tempus, et cum admixtione
- " multorum errorum hominibus proveniret:
- " a cuius tamen veritatis cognitione dependet
- " tota hominis salus, quæ à Deo est.
- " ut igitur salus hominibus et convenienter

11 et certum proveniat, necessarium fuit 178
 11 quod de divinis per divinam revelationem
 11 instruerentur: necessarium igitur fuit,
 11 propter philosophicas disciplinas, quae per
 11 rationem investigantur, sacram doctrinam
 11 per revelationem haberi. "

(S. th. cont. g. I. p.)
 q. 1. a. 1.

Laus Des.

~~A. D.~~

fiti de la Roussant, 1857.

M. h. Perey

a tout en cette Roussant le 9

juin 1857

Z. m.

1. The first part of the book is a history of the

209

no

M

